

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

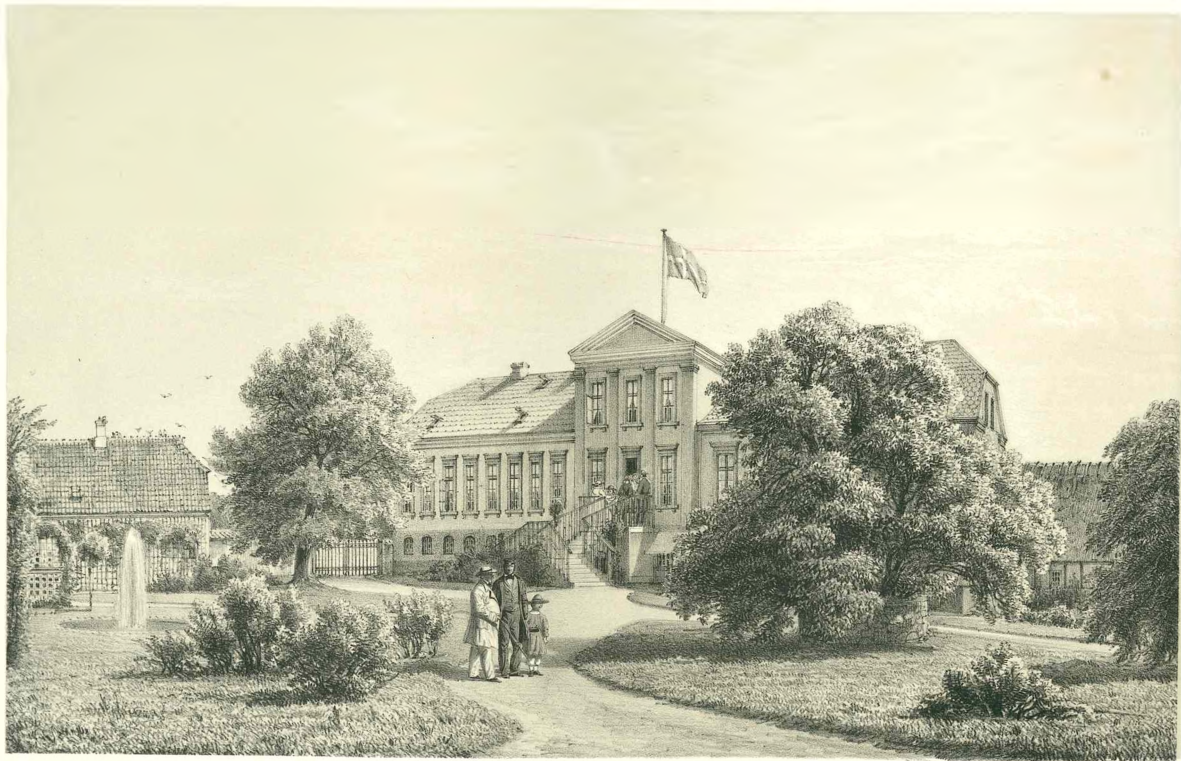
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

U. K. Schmidt & Co. Kjøbenhavn

J. A. Rietzsch Forlag

L. W. Teftner & Kjøbenhavn H. O. Jensen

RÖDKILDE
i Fyn.

RÖDKILDE

i Fyn.

Midt imellem Svendborg og Faaborg, omtrent to Mile fra hver af diøse Byer, ligger den gamle Herregaard Rødkilde, i Svendborg Amt, Salling Herred og Ulbølle Sogn. Dels i, dels rundt omkring Gaarden findes en Mængde Rildevæld, som alle paa en enkelt Undtagelse nær ere jærnholdige og derfor farve alt det, hvorover de rulle, rodt, saa at Naturen selv har givet Gaarden Navn; igjennem Vandrenden, Vandfald og Enge bringe diøse Kilder Frugtbarhed og Velsignelse over det skønne Sted. Fra Gaarden har man en yndig Udsigt, især imod Syd over Havet til de fynske Smaaeser, imellem hvilke der om Sommeren særdes en Mængde Partøjer. Ogsaa imod Vest og Nordvest glædes Øjet ved smukke Partier med Bakker og Slove.

Rødkilde hører til Danmarks ældste Hovedgaarde. Den første Gjer, der er bleven bekendt, er Tyge Lavridsen Ubbildgaard, som 1314 blev dømt fredsøs paa Viborg Landsting; hans Gods blev derpaa inddraget under Kronen. En rum Tid derefter tilhørte Gaarden en Gren af den gamle danske Kst Hvide. Ditte Hvide Mogensens var saaledes Gjer af Rødkilde i Begyndelsen af det 16de Hundrebaar, hans Hustru hørte til Slægten Schinkel; efter dem fik Sønnen Knud Hvide den fæderne Gaard. Han har i Aaret 1526 tillige med Gjerer Erikfens Vølle til Rastebølle underkrevet et Brev om Aaby Bræstegaards Tilliggende. Ti Aar senere fik han Folgebrev paa to af Kronens Gaarde i Hundstrup, hvilke tidligere havde ligget under Fyns Bispestol. Han var gift med Fru Kirstine Tidemand og døde 1537. Efter hans Død tilhørte Gaarden hans Enke i Forening med hendes to Børn: Sønnen Jakob Hvide,

der var gift med Fru Vene Gjøe, Datter af Anders Gjøe til Rørstrup (paa Laaland) og Fru Karen Valkendorf, og Datteren Margrete Hvide, der var gift med Klavs Ulfeld, som derved blev Medejer af Rødkilde. Jakob Hvides Hgtekab var barnløst; han døde 1563, hans Svoger 1566, og Aaret derefter gif og saa Fru Kirstine til sine Fædre. Fru Margrete Hvide ejede derpaa Gaarden indtil sin Død 1595.

Derefter havde Rødkilde i en Række af Aar Gjere tilfælles med Ransgausholm (Bræthollesborg), nemlig: Hr. Brejde Ransau og hans Sønnen Kaj og Frans Ransau og Kaj Ransaus Datter Fru Sofie Ransau, hvorpaa Gaarden ved hendes Død 1635 blev arvet af hendes Moder Fru Anne Lykke. Da hun var død omtrent 1642, fik hendes Broder Frans Lykke til Dvergaard hendes store Godser, og ved hans dødelige Afgang 1655 blev Sønnen Kaj Lykke Gjer af Rødkilde. Ved hans Domsfaldelse blev Rødkilde inddraget under Kronen, men snart igjen afhændet derfra.

Fru Anne Margrete v. Øggen, Enke efter Gehejmeraad Diderik Schult til Hinderupgaard (Hølstenshus), fik nemlig i Marts 1663 Skøde paa Rødkilde, som hun dog allerede efter en Maanedes Forløb overdrog til sin Sviger søn Gehejmeraad og Amtmand i Hagenskov Amt Niels Banner, senere Gjer af Frederiksgave, paa hans Sønners Frederik og Christian Banners Begne. Han forøgede Godset og købte saaledes 1665 af „Kongens Rigeraad“ Ditte Krag til Voldbjærg nogle Gjendomme i Ulbølle, Aaby og Vester-Sjærninge. Af Raadmand og Vinhandler Johan Lehmann den ældre købte han 1669

RÖDKILDIE

i Fyn.

dybere Grøfter samt med Stenkister for end mer at udtørre den vandrige Jordbund. I Hundstrup Sogn blev en Del Jord indkjøbt og lagt under de derværende Skove, som saaledes bleve samlede, og alt siden tilplantet. Den ser omfalte Skibsbro blev 1855 forlænget, og Haubunden udenfor opmudret, saa at Skibe, hvis Dybgaende er 8--9 Fod, nu kunne lægge til Broen. Møllen er bleven betydelig forbedret og forsynet med en ny muret Vandledning. Ogsaa Udhusene ere blevne forøgede. Med en Kvægbesætning af 140 Køer blev Rodsildes og Margrethesmindes Avling 1855 bortforpagtet paa 10 Aar.

Hovedbygningen, der er grundmuret og har en Etage med Kvist samt Kjelder under hele Huset, er opført i Aaret 1854 af den nuværende Ejer. Den er 83 Alen lang og 18 Alen dyb. Jordemønnet, hvorpaa Stuehuset staar, er afføvet med Udløb til Møllebadammen. Denne Hovedbygning er Gaardens tredie i den nyere Tid. Desuden ser man i kort Afstand fra denne mod Nordvest i Haven et Boldsted, hvor der af og til er fundet Brokker af Mursten og Lagsten

af en meget gammel Form. En rund Plads her tyder paa, at denne ældste Hovedbygning har været forsynet med Taarn.

Selve Hovedgaardens Ager og Engs Hartkorn efter den ny Matrikel er 56 Tdr. 6 Skpr. 1 Fdk., og Hladeindholdet er 360 Tdr. Land Ager og 18 Tdr. Land Eng. Margrethesminde har 24 Tdr. • Skpr. 3 Fdk. 1 Alb. Hartkorn og 176 Tdr. Land Ager. Ringsgaarden har 12 Tdr. 7 Skpr. 1 Fdk. 2¼ Alb. Hartkorn og 105 Tdr. Land Ager. Stovene have i alt et Hladeindhold af 168 Tdr. 6 Skpr. Land. — Bøndergodset bestaar af 3 Boldsteder og 64 Huse i Ulsølle Sogn med • Tdr. 4 Skpr. 2 Fdk. 1¼ Alb., 3 Huse i Vester-Skjerninge med 1 Tde. 3 Skpr. • Fdk. 2¾ Alb., i Hundstrup Sogn 1 Hus med • Tdr. 5 Skpr. • Fdk. ½ Alb. Hartkorn, m. m., i alt 38 Tdr. 6 Skpr. 1 Fdk. Hartkorn. Det samlede Ager og Engs Hartk. er saaledes 132 Tdr. 4 Skpr. 3 Fdk. ¼ Alb. Stovene have 5 Tdr. 7 Skpr. 3 Fdk. ½ Alb. Stovfl. og 3 Skpr. 3 F. 1 Alb. A. og E. Hartk.

